

Listek.

II.

Gospod urednik! Že davno sem vedel, da ste pameten in prebrisan človek, a poslednji dokaz o tem imam v rokah šele od 21. grudna 1901, ko sem pregledal 36. št. „Učit. Tovariša“. Prosim, besedo pregledal sem podčrtal, ker lista zares nisem prečital. Kako neki in zakaj? Za to ni vsaki kmečki želodec. Cele štiri strani samih rubrik in v rubrikah sami dokazi, koliko bolje se godi tovarišem po drugih pokrajinah nego nam v preljubi Kranjski, kjer še zmerom in zaman čakamo, da se uresniči Prešernov obet: Vremena Kranjcem bodo se zjasnila. Hudiča! — Ali se ne pravi to, kazati gladnemu človeku polne skledе najboljših jedil, ki se pa pri njih košatijo drugi, in baš začetkom počitnic in za božične praznike! Zares, okusnejših skomin nam niste mogli napraviti. Samo, žal, da ni to za prazen želodec. Jaz na pr. sem to stvar prebavil komaj in z vso silo do konca božičnih praznikov, ker sem tisto nesrečno številko „U. T.“ slučajno založil z vabili na zaostalo naročbo raznih listov, s plačilnimi nalogi, z opomini iz c. kr. davkarskega urada (n. b. „davkarije“ ne bo menda bolje, ker nikdo ne mara take norčije, prismodarije, sitnarije . . .) Z novoletno številko sem pa pričakoval in ne zaman drugačnih skomin.

Torej le naprej, gosp. urednik! S časoma nas naučite s skominami še imenitno — stradati.

Sedaj, ko mi je odleglo, moram začeti z aktuvelnejšimi stvarmi. Da ne boste rekli, da v naši dolini ne napredujemo, četudi je najnovejša novica, da mora pri nas vsaki učitelj imeti živce kakor konopne vrvi, želodec kakor konj in čevlje iz — hudičeve kože, naj začnem s slov. univerzo, za katero bi bil naš spoštovani prijatelj Šusteršič v drž. zbornici kmalu prvi — tepen. Hm! Mučeništvo se včasih dobro plačuje že na tem svetu. Slovenska univerza! Meni to zvoní kakor anakronizem. Za letošnje zasedanje je stvar sicer srečno zaspala, pa je tudi pokazala, da nevzdravno spi ogromno število občin po Slovenskem. Jaz pa — oprostite, da sem takoj v prvem letošnjem listku tako oblasten in mi ne zadošča niti običajni plurale majestatis — torej: jaz pa sem stvar, to je slovensko univerzo videl v svojem proroškem duhu — videl že dognano, dovršeno . . . ne sicer v beli Ljubljani, marveč — nikjer. Pomagal sem si s sledečim argumentom, ki se je še vsikdar obnesel izborno: ob vsakem perečem vprašanju se drži vsaka previdna vlada, ki ji je na tem, da ostane, za plašč onih, ki imajo večino ali pa moč ali inteligenco, prav gotovo pa onih, ki nedvomno zmagajo, torej majoritete in ne faktučne potrebe po izobrazbi hrepenečega naroda. In ta vladna lastnost ni prazna; vrló se je obnesla že velikokrat in se bo še, saj to je, lepo prosim, začetek politične modrosti. Zato pa le upajte slov. univerze vi vsi, ki ste in ki niste še prosili zanjo. Upanje je Slovencu že marsikdaj pokazalo figo in vlada tudi, pa mu jo bo še; zato pa le upajmo, vstrajno upajmo, to je idealno in za vse — po ceni . . .

Kako nas ljubijo „visoko gori“, je zanesljivo znamenje že n. pr. — vsak pošten pripovedovalec mora vedeti, kdaj se rabi n. pr. — pri šol. knjigah iz c. kr. zaloge. Gospod urednik! Vi tam doli ob Ljubljani, kjer ima Črnagojev France žabo za poštni pečat, ste gotovo že videli, da so nemške šol. knjige vezane popolnoma v platno, jaz sem videl italijanske v Gorici, v Trstu in doma vezane popolnoma v

platno, a Slovence so napravili doslej platnen samo — hrbet. Altroche minderwertig! — —

Če se gre tu za čisti dohodek, bi ga moralo biti pri 600.000 Lahih vsaj nekaj manj nego pri 1½ milijonu Slovencev. In zastonj nismo upali, da novi ravnatelj Šuklje ne zravna te ravnopravnosti (!).

Pa da ni univerza utopija, ko smo komaj pri platnem hrbtu; seveda smo potrebni tega in onega, ali politika ne pozna večje potrebe od lastne koristi.

V ti zadevi so naši pobožni kmetiči še praktičnejši. Ko je v neki občini prečital slavnemu puščetemu odboru tajnik prošnjo za slovensko vseučilišče, so sklenili, glasno puhaje c. kr. duhan, da naj se le ustanovi taka šola, „če nič ne košta . . .“

S tem sva pa, g. urednik, zaradi univerze srečno v kraju. Lotiti se morava še prvega mučenika za njo, namreč velecenjenega zastopnika „kurje pete“, kakor golče rodoljubni Pivčani, ki pa slučajno niso marali voliti Šusteršiča v drž. zbor. Mož mora biti že potem zares Slovence, ker nima sreče. Ko je oni dan v dež. zbornici pretakal bridke solze, kako pristransko gospodari dež. odbor s prvim klerikalcem na čelu in so mu od vseh strani letele psovke na kosmata ušesa, da bi jih ne spravil mirno — niti poslednji vaški učitelj, se je ponosno bil na prsi: Narod je za mano; nekdo je pa pristavil na galeriji: Pa še kako daleč za vami! — Meni je takoj prišla na misel rečenica, kaj je pravilneje: Tirolec je prvi za bikom ali: bik je prvi za Tirolcem — glede razumnosti.

Za bodoče se nam obeča v dež. zbornici — obstrukcija morda celo namestu zvišanja kvinkvenij . . . Takega darila, gosp. urednik, za novo leto pa ne privoščim niti Vašim član-karjem, rečetarjem I., II. in III. . . vrste in ne vsi dobri plačani gardi okolo Vašega lista; samo, ko mi bo še kdo oponašal „galgenhumor“, kakor zadnjič, mu pošepetam na uho, počem je v III. plačilnem razredu — kofe. Dotlej pa in do prve sitnosti Vas prav lepo pozdravlja

Nadoslav.

Dopisi.

Štajersko.

„Lehrerbund“ in mi. (Dalje). Kaj pa je hotel štajerski učitelj se svojo notico? Je li morebiti grajal tovariše, ker so se v Gradcu posvetovali z nemškimi tovariši o stanovskih rečeh? Mislim, da ne. Prerešetanje stavljenih vprašanj je temveč pokazalo, da boli štajerskega učitelja le to, da naši zastopniki v Gradcu niso dovolj jasno nastopili kot slovenski učitelji, boli ga, da se nekateri bolj ogrevajo za nemški, kot za slovenski list.

On je očitno na stališču, da nam mora vselej in povsod narod prvi biti in da ne smemo, tudi le na videz ne, ničesar podpirati, kar bi moglo narodu škodovati. Po njegovem mnenju bi bili morali slovenski učitelji pojasniti poslancu Seitzu in njegovim somišljenikom, da je njegov program za nas nemogoč, dokler se ne izvede v celi državi in v polnem obsegu narodna enakopravnost.

Čemu neki? Vprvo pač želi, da bi si slovenski učitelji povsod osvetlili lice, da bi se povsod kazali trdne, jeklene in bistrourne može, ki umejo izvrševati svojo nalogo povsod.